

KLÓFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 .
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 .
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a heti és
hazai utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszavonás
vagy megörökítésre nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Éves adom ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 14.

Darányi új törvényjavaslata.

Budapest, május 14.

Darányi földmivelésügyi miniszter ma törvényjavaslatot tett le a ház asztalára a gazdasági munkás és cselédsegélypénztárról szóló törvény kiegészítéséről.

A javaslat 29 szakaszból áll és nem hibák, hiányok korrigálása tette benyújtását szükségessé, hanem éppen a másfél év óta szépen fejlődött munkás-pénztár helyzete, mely már a temetkezési és kiházasítási ágakat is megbirja és működése körébe vonhatja.

A ki tudja azt, hogy egy-egy faluban mely tömege sorakozott még az olyan magánkezdés felé is, mely teljes biztosítékot nem nyújtott a temetkezési és kiházasítási egyletek zavartalan működésére, csak az tudja azt, hogy mily nagy jelentőségű Darányinak új javaslata, ki az állam garanciájával teszi lehetővé, hogy heti 5, illetve 10 fillér (tehát sokkal kisebb járulékkal, mint az alföldi jobbára laza szervezetű hasonló célú társulatoknál fennálló fizettségek) — befizetéssel tagjaivá lehessenek a legszegényebb népsztyályok.

A javaslatban egész serege van a munkásnép jóvoltáért való intézkedéseknek s ha a cselédsegélypénztárba eddig is tizenhárom ezer tag iratkozott be, kishiján négyszázezer cselédet biztosítván balesetre, — hinni lehet, hogy jövőben

még nagyobb kontingensét vonja be annak az osztálynak, mely a kenyérkereső erőiben kis áldozattal jövő sorsát biztosítja.

A törvényjavaslat lényegesebb rendelkezései ezek:

Mindenekelőtt lehetővé teszi több, egész tíz tagsági könyv váltását, ezzel tagjaiul nyeri meg a gazdaságok jobban fizetett tisztviselőit és alkalmazottait, továbbá azokat a módosabb földmives gazdákat, kik maguknak öregségük tartamára életjáradékot akarnak biztosítani.

Lényeges rendelkezése az új javaslatnak, hogy a tagsági díjak fizetését fix terminusig állapítja meg. Mig a munkás-pénztárról szóló törvény szerint a nyugdíjat biztosító tagok addig fizették a tagdíjat, mig a segélyezés ideje be nem állott, az új törvény a tagdíjfizést 25 évben állapítja meg.

Igen humánus az új javaslatnak az a rendelkezése, hogy azok a tagok, a kik a segélyre való igényjogosultságot még nem szereztek és elhalnak, az általuk tett befizetéseket a pénztár visszafizeti. Populárisra teszi az intézményt az a rendelkezés is, hogy visszamenőleg több évre is lehetséges befizetéseket teljesíteni, ez által a nyugdíjra való jogosultságot előbb megszerezni. A munkás nép jóvoltáért való rendelkezés — és ez szépen dicséri Darányinak a munkásnép iránt való jóakarátát, — hogy az igazgatóság fölhatalmazást kap arra, miszerint az olyan tagnak, a ki szorgos dologidőben, pl. aratáskor betegsége kö-

vetkeztében a munkából kimarad, — rendkívüli segélyt adhasson.

Fölöleli az új javaslat a temetkezés és kiházasítás biztosítási ágát is, a menyinyben 5 fillér heti befizetéssel a belépők családjuknak haláluk esetére segélyt, 10 fillér befizetéssel kiházasítási segélyt biztosítanak. A kiházasításra való biztosításra nemre való tekintet nélkül fölveszik a jelentkezőket és 65—215 korona kiházasítási díjat kapnak, a szerint, a hány évig voltak a pénztár fizető tagjai. A temetkezési segélyek minimuma 60, maximuma 200 korona. De ugy a kiházasítási mint temetkezési biztosításoknál joga van a jelentkezőknek két tagsági könyvet is váltani, ezzel a segély kétszeresét biztosítani.

A javaslat nagy lépéssel viszi előre a gazdasági cselédek biztosítása ügyét és a javaslatban előlép a kötelező biztosítás elve azokra a munkásokra és alkalmazottakra nézve, kik foglalkozásuk során inkább ki vannak téve a baleset veszedelemének. Ilyen munkások a gépeknél alkalmazott fűtők és étetők, kiket baleset ellen biztosítani a gazda kötelessége, mit ha elmulasztana, az illetők jogutódainak akkor is felelős, ha a szerencsétlenség nem gondatlanságból származott.

A javaslatban a belügyi és a földmivelésügyi miniszterek igen szerencsés formáját találták meg — az egyesületi jog sérelme nélkül — hogy mint lehessen a fölözött alföldi temetkezési és kiházasítási egyletek tagjainak pénzét megmenteni. Ugyanis a temetkezési és

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Irók egészségtana.

Irtá: Alfréd Capus.

I. jelenet.

(Az író dolgozószobájában.)

Batisol, fiatal író.

Az orvos.

Batisol: Kopogtasson meg csak a legalaposabban, orvos ur; figyeljen meg minden egyes szimptomát. Egy idő óta nem érzem magam teljesen épnek... Fél év előtt egy regény írásába kezdtem; czime »A szív rugói.« Mind- eddig azonban csak negyvenegy és két harmad sort irtam... sajátságos lázas ernyedtséget érzek... Olykor szinte üldöz a vágy, hogy összezuzsam a falon a fejemet. Tegnap egész nap kerestem egy határozó szót és képtelen voltam ráakadni. Megtörtént már önnek is, hogy

nem talált meg egy határozót? Ah, önnek sejtelve sincs arról, minő rettenetes félelem fogja el ilyenkor az embert...

Az orvos: A mi hivatásunknál nincs szükségünk határozóakra.

Batisol: Milyen szerencsés ember ön!... Minthogy ismeri az állapotomat, legyen szives már most megmondani, mi a bajom?

Az orvos: Hm! Az oka mindenesetre valami szellemi túleröltetésben keresendő. Milyen korban kezdett ön az irodalommal foglalkozni?

Batisol: Tizenhárom éves korban.

Az orvos: És mennyi időt most?

Batisol: Huszonkilenc. És tudja-e, mit irtam össze ennyi év alatt? Háromszáz és tizenegy verset, három elbeszélést, tizennyolc hírlapi cikket, egy két felvonásos drámát, eltekintve számos aperçue-tól, gondolatok, magánlevelek halmazától és attól a negyvenegy és kétharmad sortól, amelyekről az imént beszéltem önnek. Nem hallatlan ez? Mondhatom önnek, kedves orvos ur, az írás nem a legirigylésre méltóbb mesterség. Valamennyien

örülteként pusztulunk el, az kétségtelen. Ha elgondolom, hogy volt idő, például a XVII. században, amikor teljesen elegendő volt néhány vaudevillet, mint a Misanthrope-ot vagy a Tudós Nőket megírni, hogy az ember hervadhatlan nevet hagyjon az utókorra...

Az orvos: Hja, azok még a régi jó idők voltak.

Batisol: Amelyek, sajnos, soh'sem térnek vissza. Manapság ezzel a tenger munkássággal még nem is szerezhettem igazi hírnevet; az élite-társaságon kívül alig is ismernek. Es emellett kimerülök, gyötöröm agyamat, apasztom a gerinczen velőjét. Segítség, orvos ur! segítség, ha még későn nem volna!

Az orvos (mintán meghallgatta): Még nincs későn. Engedjen néhány kérdést: hogy állunk étvágy dolgában?

Batisol: Az ellen nincs panaszom. Naponta háromszor étkezem.

Az orvos: Nincs néha fejfőrcse?

Batisol: Nincs.

Az orvos: Mit szokott étkezéshez inni?

Olcsó eladás!

Legjobb és legtartósabb Carlsbadi és Budapesti **kézimunka készítésű Női, Férfi és Gyermekek cipők** legdivatosabb honi készítményű, ugyszintén Angol, Olasz és Pichler-féle **Uri és Fiu kalapok** — a Főtisztelendő Klérus részére is — mindennemű bőr és selyem Keztyűk, Harisnyák, **Nyakkendő külölegességek**, fehér és színes **Uri puha Ingek** meglepő szép új mintákban stb.

Tulhalmozott raktár miatt, leszállított árban adatnak el.

Telefon szám 76.

FÁBRY TESTVÉREK áruházában Nagyváradon Fő-utca.

Telefon szám 76.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen, és 10 koronán felül bérmentve eszközöltetnek.

kiházasítási egyetemen megengedi, hogy külön csoportokként ezeket az igazgatóság fölvehesse.

Tudjuk, milyen hirhetté váltak ezek az avatatlan és sokféle lelkiismeretlen kezekben lévő segélyző társulatok, úgy hogy a belügyminiszternek nagy tisztogatást kellett végeznie. Mily megnyugvást fog kelteni, hogy a jobbára napszámos emberek keserves garasa nem vesz oda, hanem állami intézmény veszi kezelés alá s a tagok az elvesztett hirt pénzüket után mégis fognak temetkezési és kiházasítási segélyt kapni. Az állam ezen új javaslatban újra a kis existenciák támogatására siet és az állami évenkénti hozzájárulást 150 ezer koronában állapítja meg.

A szolnoki választás.

A Kuria folytatólagosan tárgyalta tegnap a szolnoki petíciót. A kerületben tudvalevőleg dr. Kiss Ernő kormánypartit választották képviselővé a Kossuth-párti *Kreutzer* Balázs ellenében. Minthogy a megtámadott képviselő ellenkérvényt adott be, a mai napon ezzel foglalkozott a bíróság. Az ítéletet május 20-án hirdetik ki.

A szerb kongresszus királyi biztosa.

A tolyói évi június hó 8-ára Karlóczára egybehívott görög keleti szerb nemzeti egyházi kongresszus királyi biztosa a császári és apostoli királyi felsége vízei *Tallán* Béla valóságos belső titkos tanácsost, a magyar országgyűlés képviselőházának alelnökét nevezte ki, e hó 5-én kelt legfelső elhatározásával.

Jegyzékváltás a kiegyezés ügyében.

Bécsből jelentik: Az osztrák és a magyar kormány egyelőre *írásban* folytatja a kiegyezési tárgyalásokat. Az osztrák kormány elhatározta, hogy csak abban az esetben bocsátkozik ismét szóbeli tárgyalásokba, ha a jegyzékváltásból meggyőződik, hogy a tárgyalások eredménnyel bíznak.

Batisol: Gyenge vizes bort. Igen kis mértékben.

Az orvos: Egyéb szeszes italt nem fogyaszt?

Batisol: Fekete kávé után fél pohár cognacot.

Az orvos: Ez megjárja . . . Angolosan eszi a húst?

Batisol: Igen, de csak reggelenként.

Az orvos: Mikor kerül ágyba?

Batisol: Esti 10 órakor és másnap délig föl sem ébredek.

Az orvos: Tizenhárom órai alvás. Ugy van, ennyire van szüksége mai napság az írónak, ha dolgozik. És mennyi időn át szokott dolgozni?

Batisol: Minden nap egyformán: husz perczig; délután $\frac{3}{4}$ órától öt perczig 5 óra utánig.

Az orvos: Ez a beosztás nem is rossz. Amire tehát önnek szüksége van, az az egészség. Vesse emlékezetébe: a hygenia edzi a tehetséget. Fogadni nem nék, hogy semmi nemü sportot nem követ; nem viv, nem masszíroztatja magát és nem sokat törődik a hideg vízzel.

Batisol: Nincs is időm arra.

Az orvos: Dolgozzék naponta kevesebbet néhány perczel és vegyen ahelyett rendszerint alapos zuhanyfürdőt.

Batisol: Még ma elkezdem. És hiszi ön, hogy ekként estére megtalálom a határozómat?

Az orvos: Csodálkoznom kellene, ha ellenkezőleg történnék.

A búr béketárgyalás.

A brüsszeli búr sajtó már fenn hirdeti, hogy a május 15-én tartandó békegyűlés eredménytelen lesz, mert az angolok *Krügert* nem engedik részt venni a tárgyalásokban, már pedig a búrok *Krüger* nélkül nem köthetnek békét. Ugy látszik, az angolok maguk sem bíznak nagyon a békében, mert a hadműveleteket fokozott erőlyel folytatják. *Kitchener* ismét sok bár elfogatását jelenti, míg Angliából folyton mennek erősítések Afrikába. Érdekes, hogy a búrok lapja, a „*Petit Bleu*” kezd megbarátkozni Transzválnak anektálásával, mert arról czikkezik, hogy a leigázott búrok angol uralom alatt hogyan fognak viselkedni. A nevezett lap szerint az okkupációból nem sok jó fog származni Angliára. Folyton le lesz kötve a keze Délafrikában; mindig egy engesztelhetetlen ellenséggel, a búrokkal fogja magát szemben találni, a kik folyton a bosszúra fognak gondolni.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 14.

Apponyi Albert gróf elnököl.

Nessi Pál megsürgeti a Kossuth-szobor ügyében beadott interpellációt.

Szell Kálmán válaszolja, hogy az ország sürgős ügyei miatt eddig nem válaszolhatott, de legközelebb válaszolni fog az interpellációra. (Helyeslés.)

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter benyújtotta a gazdasági munkás- és cselédpénztár módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Következett

az appropriáció.

Molnár Akos: Közgazdasági okok kényszerítik arra, hogy a költségvetést ne fogadja el. A kiadások egyik jelentékeny részét oly irányban használjuk fel, a minek produktív értéke vagy jelentéktelen, vagy semmi. A magyar nemzet nem bírja el, hogy a kormány 16 és fél százalékot a bürokrata költségekre fordítson. A nyugdíjasok száma napról-napra szaporodik és a kormányzat a tisztviselőket folyto-

nosan szaporítja. A hivatalnoksereg nálunk oly nagy, hogy az állam ezt nem bírja el.

Igaz, hogy a tisztviselők legnagyobb része, mintegy 70 százaléka nyomorog és csak 30 százalék élvezi a kormányzat kegyeit.

Szól ezután a hadügyi kiadásokról. Elismerem, — ugymond — hogy az összes európai államok erre a czélra igen sokat költenek, de ez náluk csak a jövő, — a messze jövő érdeke így kívánja, mert céljuk a hódító politika. De nálunk mi a cél, semmi más, mint önvédelem. Szereljük le a költségek egy nagy részét és használjuk fel a hadi költségek egy harmadát produktív czélokra. Beszélj azután a kínai hadműveletről és a befektetett óriási összegekről.

Elesen támadja a hadügyi kormányt, mely nem viseltetik érzékkel a magyarság iránt és mindenkor arra törekszik, hogy a magyar fiukban a magyar szellemet elfojtsa.

Támadja ezután a pénzügyi kormányzatot. Az államvasutak tőkéje sem hozza meg a 3 százalék hasznot. Legveszedelmesebb dolognak tartja, hogy az államadósság kamatai külföldre vándorolnak. Így aztán nem csodálkozhatunk azon, ha nincsenek utaink, ha a kultuszminiszter nem képes eleget juttatni kulturális czélokra, tanítók fizetésének emelésére. Egy politikusként latolni kell azt is, vajon elbírja-e az adózó polgár az előirányzott adókat? Nagy baj nálunk az adóknak aránytalansága. (Ugy van! a szélsőbalon.) A nép már nem sokáig fogja kibírni az adózásokat, mert egy milliárdnál több a betáblázott és kétszer annyi a váltóadósság.

A pénztári készleteknél a pénzügyi kormányzat nem jár el parlamentáris elvek szerint. Mert daczára annak, hogy az épen olyan, mint a másféle bevételek, ennek daczára azzal saját kénye-kedve szerint bánik el. (Ugy van! a szélsőbalon) Kérde, kinek a meghatalmazására adott a miniszter 4 milliót hadihajókra. Bizonyára a hadügyminiszter rendeletére. (Mozgás a szélsőbalon.) A királyi várpalota építésére 12 és fél millió előleget adott a pénzügyminiszter. Hát kinek adta és milyen visszafizetési feltételek mellett? Ő azt hiszi, ha ez ügyet ide hozták volna az országgyűlés elé, szívesen áldoztak volna egy magyar királyi várért.

Nessi Pál: De ne hogy lakájok lakjanak benne!

Molnár Akos: Es most t. pénzügyminiszter ur, menjen fel a várba s mondja meg a királynak, hogy boldog a magyar, elfogadta a költségvetést.

O ezt a politikát, mely nem egyéb mint frázispolitika, nem fogadja el s a költségvetést visszautasítja. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon. — A szónokot számosan üdvözlük.)

Batisol: Igen ám, kedves orvos ur, csak-hogy itt nem az első legjobb határozóról van szó. A dolog a következő: Azt akarom kifejezni, hogy a hősnőm, aki előkelő grófnő, egy bizonyos szó hallatára elsápad.

Az orvos: Ördögbe: . . . ez nem olyan egyszerű.

Batisol: Bár sohse ismerné meg azokat a kinokat, amelyeket egy mondatszerkezet néha okozni szokott. Elképzélheti, hogy azt csak nem mondhatom ilyen rövidesen: *A grófnő elsápadt.* Ez semmit se mondana, szintelen, kifejezéstelen. Így tehát keresek . . . és egyre csak keresek . . . és semmi sem jut az eszembe! Poklok kinja ez! . . . Őn tehát azt hiszi, hogy egy zuhany?

Az orvos: Igen, minden bizonynyal. Mit mondtam, elébb egy kis vivás, aztán masszázs, végül zuhany . . . Ha akkor sem jut önnek az a határozó az eszébe, akkor bizony nem segíthet az úron senki sem.

II. jelenet.

(Egy gyógyászati intézetben: Hatalmas vivóterem. A háttérben zuhany.)

A vivómester (rostélylyal a fején, vitérrel a keztyűs kezében): Rajta!

Batisol: Ah, ebből rettenetes kavarodás lesz! (Támad.) Talált! . . . Bah, semmi jelentőséggel! Csak találjon engem, a hányzor tetszik . . . Talált! Ismét! Brávó! Csak rajta! Fárász-

szon csak el . . . hiszen csurognia kell rólam a verejtéknek! . . . Au! De most szurást éreztem ám! Annál jobb! (Ujra támad s valóságos csatakiáltásokba tör ki): Kvart! . . . És most terczi! . . . (Megáll.) Gyorsan! Érzem, ébredez az ihlet . . . Jön már! Jön már!

A vivómester: Mi jön már!

Batisol: Ej, ördögbe is, hát siessen! Gyorsan! . . . Ihlet kell nekem . . . gyorsan! gyorsan! tintát és tollat . . . vagy írót . . . egy közönséges írót!

(A vivómester elrohan és pillanat mulva írónnal és egy lap tiszta papírral tér vissza.)

Batisol (letépi a kezéről a vivókezttyűt): Már elfeledtem volna! Ah, nem! (Ir.) *A grófnő rémesen elsápad* . . . Nem: ez nem hangzik jól . . . *A grófnő arcza elszintelenedett* . . . Hm! hm! *A grófnő orczáit halotti fehérség borította el* . . . Még ez sem az. Csak türelem! Még van reményem!

A vivómester: Nem parancsol egy utolsó támadást még, *Batisol* ur!

Batisol: Nem, köszönöm — mára elég. Majd megdörzsöltem magamat. Hozzon nekem, kérem, még egy lap tiszta papírt . . . (Gondolkozva levetkőzik. Miután minden ruhaneműt lehámozott magáról, végignyújtózik a padon, kiteríti maga mellett a papírlapot, elkészíti az írót és aztán átengedi magát a masszörnek.)

A masször: Erősen, vagy gyengéden méltóztatik parancsolni, uraságod?

Szell Deák hagyományairól.

Szell Kálmán: Azt, hogy én mivel megyek fel Budavárába s mit fogok ott a koronás királynak mondani, azt csak bizza rám a képviselő ur! Meglehet győződve mindenki, hogy én az igazat és csak az ország érdekében beszélek ott. (Mozgás a szélsőbalon).

Lengyel Zoltán: Az első felvonás!

Rátkay: Frázis az egész!

Szell: Tiltakozik az ellen, hogy bármelyik képviselő ezt frázisnak mondja. (Helyeslés a szélsőbalon.) A pénzügyminiszter a feleslegnek hovatfordításánál a törvények seregére hivatkozott, melyek neki a jogot megadják. A ház a pénzkészletekről csak a zárszámadásoknál vonhatja felelősségre a pénzügyminisztert, melyet évnegyedeaként előterjesztenek. A miniszterium egy fillért sem utalványozott hadihajókra, csupán annyi lett kiadva hadihajókra, amennyit a delegáció megszavazott. De a képviselő ur összetéveszti ezt a dolgot, mert olvasott ilyesvalamit egy lapban, mely közlemény vastag tévedés volt.

Ezután áttér a múlt napi szónokokra. De mindenekelőtt azt a rendszert, hogy a képviselőház oly rengeteg ideig, nap nap melletti üléseken csak a költségvetést tárgyalja, tartatatlannak tartja. O nem akarja senkinek szólásjogát korlátozni, de azt, hogy mindenki, minden tárczánál elmondja véleményét, nem tartja üdvösnek az országra.

Bakonyi: Hiszen a kormánypárt kezdeményezte!

Szell: En nem mondtam, hogy ki kezdte, csak általánosságban beszélek. Es ezen az állapoton segíteni kell. Es én fogok is. A menyiben lesz szerencsém ősszel benyújtani egy javaslatot, mely szerint a költségvetés az angol mintára, gyorsabban lesz tárgyalható. (Helyeslés jobbról.)

Kossuth képviselő ur beszédével akarok most foglalkozni. (Halljuk! Halljuk!) Kossuth képviselő ur két okból bizalmatlan a kormány iránt. Először általánosságban, mert a 67-es alapon áll, másodsorban speciálisan a hadseregért. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ami az első okot illeti (Halljuk! Halljuk!) azt úgy is hiába vitatnám, erre nézve már számtalanszor elmondottam véleményemet. Már most a másikat illetően (Halljuk! Halljuk!) hivatkozom a törvényre, mely azt mondja, hogy: az egész sereg kiegészítő részét képezi a magyar hadsereg. (Mozgás a szélsőbalon.) Ezen az alapon tehát én nem érthetek egy külön álló magyar hadsereget. (Zaj a szélsőbalon, Ellentmondások.)

Batisol: Erősen . . . természetesen erősen! (A masször munkához fog.) Különösen a csipők táján . . . Igy jól van. (Ir.) *Hirtelen fehér árnyék húzódt át a grófnő arcán . . . Hirtelen! nem, ez a határozó nagyon együgyű. Csak dolgozzon meg erősen, Joseph . . . Ugy . . . Oh, jaj! a csontjaim:*

A masször: Talán szives volna uraságod a hátára feküdni.

Batisol: Csak hogy az nem a legkényelmesebb helyzet az írásra . . . Okvetlenül a hátamra kell feküdnöm?

A masször: Igen, minden oldalán meg kell dolgozni az uraságot, különben nem használ a masszázs . . . Ha majd készen leszek, tovább írhat . . . Ez különben az első esetem, hogy valakit masszázs közben írni látok . . . de az ember hajlamai a természete szerint igazodnak, nemde, uram?

Batisol: Ez a gondolat tölem való . . . egyike az én számtalan gondolataimnak . . . (Hízelegve érzi magát.) Kezdenek már népszerűsége vergődni.

A masször: Most tessék oldalt fordulni, ugy . . . Ezeket a mozdulatokat majd meg fogja szokni és akkor magától fordul jobbra-balra, amint a sorrend kívánja . . . egészen magától szinte gépiesen.

Batisol (homlokára üt): Állj! *Gépiesen!* Nem azt mondta ön, hogy *gépiesen*? Ember, te nem is sejtéd, hogy . . . ön nem is sejtí, hogy mit tett nekem! Megtalálta a határozó-

Zavarják a miniszterelnököi.

Pichler Győző: Ez Deák Ferencz hagyatéka!

Nessi: Szépen bánik a hagyatékkal!

Szell: Ha tudni akarják, hogy mi a Deák Ferencz hagyatéka, hallgassanak meg, ne tessék minduntalan közbeszólni. (Zaj. Elnök csenget.)

Kubik Béla: On is szokott közbeszólni.

Elnök: Kérem a képviselő urakat legyenek csendben, különben lehetetlen tárgyalni.

Szell Kálmán: Lehetetlen. (Zaj a szélsőbalon.)

Elnök: Csendet kérek!

Szell: En érvelek mostan. Azt hiszem, ezzel senkit sem bántok meg

Papp Zoltán: Csak a nemzetet. (Zaj.)

Szell: Az nem igaz. En az ellenérveléseket mindig meghallgattam, elvárok tehát annyi méltányosságot, hogy önök is meghallgassanak.

Pichler: Hiszen éppen mi vagyunk méltányosak.

Elnök: Kérem a képviselő urat, ne tessék közbeszólni.

Kubik Béla: Helyes, de akkor majd a miniszterelnök urat is tessék rendreutasítani, ha közbeszól.

Elnök: Hogy kit utasítok rendre, kit nem, az az én hatáskörömbe tartozik. Csendet kérek!

Szell: Deák Ferencz 1868. augusztus 3-án fejtegette a magyar hadsereget s ő ugyanazt vallja ősi hagyományként. Az 1871. törvény intézkedik hadseregről, de ugy ez, mint az 1879-iki elkülönített magyar hadseregről nem szól. Az 1802-iki törvény szól egy magyar exercitusról. De meg is magyarázza, hogy nem egy elkülönített magyar hadsereg az.

Szederkényi: Oriási tévedés!

Szell Kálmán: Ez Deák Ferencz szószentí szavai.

Szederkényi: Hát a deputáció?

Szell: En kérem most csak Deák-ból citálók. Es mindebből kiténik, hogy Deák seholy elkülönített magyar hadseregről nem beszél, hanem igenis császári és királyi hadseregről. (Mozgás a szélsőbalon. Ellentmondások.) Láthatja ebből a t. Ház, hogy én a Deák hagyományától el nem tértem. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ami az önálló vámterületet illeti, erről elmondotta volt már nézetét s ezt fenntartja most is. Szemére hányják neki, hogy ő mindig formulákat talál ki. Igenis, ezek a formulák mentették meg az országot. Nem az a kérdés, hogy az formula, vagy nem formula, hanem hogy mi van benne.

mat; a határozómat, amelyet oly sokáig hiába kerestem. Igen, ez az: *gépiesen*! Oh, mily isteni! . . . Most csak el ne feledjem valahogy! (Abba hagyja a masszázst és leírja a szót *gépiesen* a papírra.) *Gépiesen elsápadt a grófnő . . . De valami még mintha hiányoznék . . . egy parányi csekélység . . . Arra majd a zuhany alatt fogok ráakadni . . . Teremtől milyen áldásos néha a véletlen!* Az már tagadhatatlan, hogy a véletlennek nagy szerepe van az életben. Aha! Ez ismét egyike a gondolataimnak! (Feljegyzí — a masszörhöz): Fogja itt van önnek tíz frank! Köszönöm. Majd küldök önnek egy példányt a regényemből is.

A masször: Azt hiszem, egy jéghideg zuhany még jót fog tenni az uraságának.

Batisol: Igaza van. (A zuhany alá áll.)

A masször: Készen van?

Batisol: Igen . . . Ott hagyom a papíromat, nehogy nedves legyen. (Alig zudul rá a jéghideg áradat, amikor felkiált): Megvan! megvan! (Mint az eszeveszett ront a papírjához és lázas sietséggel, miközben egész testéről ömlik a víz, ráírja a papírra): *A grófnő gépiesen sápadni kezdett . . . Igen, igen! kezdett . . . gépiesen, vagyis: anélkül, hogy tudná; hogy sejténé . . . Ezt, ezt akartam én szavakba önteni. Oh, csodálatos! Most végre megvan! Ezentul hetenkint háromszor ide jövök!*

(Megalégedetten fog az öltözködéshez.)

Nem áll az, hogy a korona bármelyik fél oldalára állt. A korona hivatása magaslatán áll, pártatlan (Ellentmondás a szélsőbalon: Ismerjük!)

Szell: Molnár János a felett töprengett, hogy melyik miniszterelnök fog engedni a ki-egyezésben? Es hozzá teszi, hogy tudja, melyik. Hát miután örök meggyanusítottak engem, legyen az örök gusztusa szerint, egygyel több, vagy kevesebb, nekem az már mindegy. Azt azonban kathegoricusan visszautasítom, amit nekem egy hozzá közzel álló lap sceniroz.

Zboray: Foglalkozzon a maga lapjával.

Buzáth: A maga ajtaja előtt seperjen!

Szell: A választói jogoknál felmerült viszszaéléseknél ő mindig orvosolta a bajokat. A kivándorlást illetően ő nem ért egyet Molnárral, nem pedig azért, mert első sorban azt nem lehet kivándorlásnak, csak kiutazásnak nevezni, különben is ez idő szerint apadás mutatkozik e téren.

Kifogása volt a képviselő urnak a vallásosság iránt. Hát ő a maga részéről igenis minden tekintetben rajta van a vallásosság terjesztésén, istápolásán, de azt nem engedi, hogy felekezeti kérdések és ebből származó bonyodalmak üssék fel fejüket. (Helyeslés a jobboldalon, mozgás a néppárton.)

Ezután hosszasan polemizál Krasznayval. A prolongációnak nem az a természete, hogy két állam össze áll s egy újabb ciklusra prolongálja.

Védelmébe veszi Goluchovszky külügyminisztert, a ki eljárásában mindenkor a lehető legteljesebb korrektséggel jár el.

Ezután Bakonyi képviselővel polemizál, a ki ugymond, bizonyos kedvteléssel fordult ellenem.

Felkiáltások a szélsőbalon: Jól tette.

Szell Kálmán: Nem mondom egy szóval sem, hogy jól nem tette és részletesen czáfolni iparkodik Bakonyi állításait. (Zaj a szélsőbalon.)

Ami az általa elkövetett közjogi lapsus linguaet illeti, éppen ő nagyon is óvatos.

A delegáció nyelve.

Tegnap felhozott a magyar nyelv a delegációt illetően. (Halljuk!) Daczára annak, hogy azok csak albizottságok s nem az országos delegáció, ott magyarul megy az ülés. Az elnök, előadó mindig magyarul beszél, a 3/4-ed része szintén magyar és ha elfordul, hogy valaki nem tud magyarul. (Zaj a szélsőbalon. Ellentmondások.)

Nessi: Szégyen, hogy nem tud mindenki magyarul.

Szell: Azt nem lehet hibául felróni, hogy nem országos bizottságban, hanem annak csak egyik albizottságában, a nyilvánosság kizárásával, hogy ottan Falk előadó, ki magyarul kezdte meg beszédét s csupán egy kényes ügyben, külügyi dolgokban, hogy a közös miniszter jobban megértse, németül beszélt egy darabig. (Zaj a szélsőbalon! Felkiáltások: Hiszen ez a szégyen!)

Visszautasít minden támadást Falk ellen. Azt az embert, ki a magyar politikában, a magyar zsurnalisztikában oly nagy érdemeket szerzett, nem szabad ilyen dolgokkal megvádolni. (Helyeslés a jobboldalon, zaj a szélsőbalon.)

Bakonyi: Akkor hát beszéljen magyarul.

Szell: Ajánlja a költségvetés elfogadását. (Hosszan tartó éljenzés a jobboldalon. Hocholás a szélsőbalon.)

Egy kis csetepaté.

Molnár János személyes kérdésben kér szót. Hosszasan polemizál Szélllel s fenntartja állításait.

Krasznay Ferencz: Szintén személyes kérdésben szól. A miniszterelnök érvelését csavarintásnak tartja. (Tetszés a szélsőbalon.) Visszautasítja a miniszterelnök ama kifejezését, mintha ő prókátoroskodna.

Szell: Nem sértőleg mondtam!

Krasznay: El is akarem binni. A vámtarifákat illetően mindenben fenntartja álláspontját.

Szell: Vitáiban mindig loyális előzékeny volt mindenkivel, ugy Krasznayval szemben is.

Es ha érvelése közben azt mondta, hogy ez prokátorkodás, hát ez csakis a folytonos közbeszólás zavarában történt. Ezt vele szemben nem is fogja, nem is használta. De a képviselő ur azt mondta, hogy az én érvelésem csavarintás.

Krasznay: Igen, ha az enyém prokátorkodás.

Szell: Jó megengedem. (Derűtlenség.) Hát ezentul majd én fogok járni elől jó példával s remélem, hogy hasonló nem fog történni. A vámtarifára vonatkozólag mivel azok tárgyalás alatt vannak, még nem fejtheti ki egészen nézetét. (Helyeslés jobbról.)

Bakonyi: Személyes kérdésben szól. (Halljuk! Halljuk!) A miniszterelnök félreértette őt mindön azt mondta, hogy megvádolta a kormányt.

Öt perc szünet.

Szünet után

Rakovszky István a delegáció működését hevesen támadja s azon nézetének ad kifejezést, hogy nagyon, de nagyon üdvös volna, ha a függetlenségi párt egyes tagjai részt vennének a delegáció tárgyalásokon, mert így nagyobb mértékben gyakorolhatnák az ellenőrzést.

A tárgyalást holnap folytatják.

A magyar delegáció ülése.

A külügyi albizottság **Perczel** Dezső elnöklésével tegnap délelőtt 10 órakor ülést tartott a közös külügyi költségvetés folytatólagos tárgyalása ügyében.

Zichy János gróf kijelenti, hogy őt a külügyi expozé némileg megügytatja, mert ebben azt látja, hogy politikánk a keleten Oroszországgal egyetértőleg békés. És ez megnyugtató, mert az által a hármasszövetség elvesztette fontosságát. Most már a nagy áldozat a hármasszövetség érdekében felesleges.

Rakovszky István a trónörökös pétervári utjával foglalkozik, helyesli, hogy a külügyminiszter ezt a tényt a trónörökös személyi dolgának tekinti, de ezzel a nyilatkozatával némileg ellentétbe jutott Szellel.

Papp Géza konzul iskolát követel Budapestnek.

Laszkáry Gyula főrendiházi tag nem viseltetik bizalommal a külügyi politikánk iránt, és így a költségvetést nem szavazza meg.

Holló Lajos szintén kifogásolja a külügyi politikát.

Goluchovszky felvilágosításai után általánosságban elfogadták.

Ezután áttértek a részletekre. **Holló**, **Pap** és **Goluchovszky** felszólalásai után az összes tételket megszavazták.

Az előadó indítványára a külügyminiszternek azon előzékenységet, melylyel a hozzá intézett kérdésekre válaszolt, meleg köszönetet szavaztak.

A vármegye rendkívüli közgyűlése.

Biharvármegye törvényhatósága tegnap szerdán rendkívüli közgyűlésén szavazta meg a Nagyváradon építendő elmeógyógyító intézet költségeit s a nagy kölcsönt, a mit az építés céljaira a vármegye igénybe vesz. A rendkívüli közgyűlésen **Beöthy** László dr. főispán elnöklése alatt jelen voltak:

Tisza István gróf, **Szunyogh** Péter, **Széchenyi** Jenő, **Márkus** László, **Lichtmann** József, **Bérczy** Imre, **Mártonffy** Bogdán, **Szabó** József, **Bakacs** Béla, **Beöthy** Pál, **Juricskay** Dénes, **Csányi** Imre, **Nagy** Lajos, **Osváth** Lajos, **Vidovics** György, **Bereczky** Géza, **Györfy** László, **Kelemen** József, **Platthy** Miklós, **Forró** Gyula, **Miskolczy** Árpád,

Miskolczy Ferencz, **Kernács** János, **Zigre** Miklós, **Ercsey** Dezső, **Varró** Domokos, **Fényes** Imre, **Pécsey** Károly, **Sámson** Márton dr., **Juricskay** Vid, **Beöthy** Attila, **Szathmáry** Király Andor, **Jelinek** Géza, **Bodó** Bertalan, **Gyöngyössy** István dr., **Hajós** Izsó, **Hranyiczky** Károly, **Markovits** Károly, **Papp** János, **Keszthelyi** Zoltán, **Baranyi** András, **Jerzák** István, **Hegyesi** Márton, **Szentiványi** László, **Szunyogh** Lóránd, **Pallády** Viktor, **Des** Echerolles-Kruspér Sándor, **Fráter** Imre dr., **Rézmann** Márton, **Nyisztor** Alajos, **Zathureczky** István, **Géczy** Lajos, **Schauske** Gábor, **Molnár** Vincze, **Fodor** Lajos, **Czifra** Gerő, **Udvarhelyi** Béla, **Vincze** Miklós.

Beöthy László elnök megnyitotta a gyűlést, mire **Balogh** Elemér jegyző betérjesztette az állandó választmány véleményét, mely azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal 600,000 korona kölcsönre kötött szerződést fogadja el, s az alispánt bizza meg a kölcsön lebonyolításával. **Vidovics** György kijelenti, hogy a kölcsön megkötését károsnak tartja, s ezért nem szavazza meg. A közgyűlés a javaslatot elfogadta. — Betérjesztették az **elmeógyógyító intézet** terveit és költségvetését, s ezzel kapcsolatosan **Fráter** Imre dr. kórházi igazgató főorvos és a szaktanács véleményét. Az állandó választmány javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy az elmeógyógyító intézetet ifj. **Rimanóczy** Kálmán műépítő tervei alapján 540,000 kor. költséggel fölépíteti s az építéssel a tervezőt bizza meg.

Elhatározták ezután, hogy a belényesi és a mezőkeresztesi **főszolgabírói lakást** átalakítatják. — A **soproni honvéd főreáliskolánál** megüresedett alapítványi helyre **Paksy** Gusztáv nagyváradi lakos fiát **Jánost** és **Deróczky** József derecskei lakos fiát **Lászlót**, a **Ludoviceumban** megüresedett alapítványi helyre pedig **Stojanovics** György resiczai lakos **János** nevű fiát jelölték ki.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Május 17. Jogász majális.

Május 22. Rendkívüli városi közgyűlés.

Május 24. Önkéntesek majálisa.

Május 25. Szigligeti-társaság közgyűlése a városházán d. e. 10 órakor.

Május 27. Katholikus majális.

* **Esperesi látogatás és vizsgálat.** A Nagyvárad-központi kerület érdemes esperese, **Dencs** János tb. kanonok tegnap canonica visitatiót tartott a közeli **Körözs-Tarján** község plebániánál s ez alkalommal egyuttal megtartották az iskolában az évről vizsgálatot. **Zöldi** Bertalan tanító 145 gyermeket tanít ebben az iskolában s daczára az evvel járó sok nehézségnek, pompás eredményt tudott felmutatni. Az elnöklő esperes, mint tanfelügyelő, megérdemelt jutalomban részesítette a derék fiatal tanítót.

* **Uj címzetes apát.** Ö apostoli királyi Felsege vallás- és közoktatásügyi magyar minisztere előterjesztésére **Hodobay** Andor eperjesi gör. szert. kath. kanonoknak a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett zebegényi apáti címet díjmentesen adományozta.

* **A városház építési bizottság ülése.** A városház építésére felügyelő bizottság ma délután 5 órakor a helyszínen **Rimler** Károly polgármester elnöklése mellett ülést tart. Az ülés tárgya a fedélszerkezet tervezetének a megvizsgálása.

* **Az új miniszter leirata.** **Láng** Lajos kereskedelemügyi miniszter tegnap értesítette Nagyvárad városának közönségét, hogy ő Felsege őt bizza meg Magyarország kereskedelemügyeinek vezetésével. Midőn leiratában értesíti a város közönségét, egyidejűleg szívélyes támogatást kér, hogy ügykörével járó fontos feladatainak teljesítésében legyenek segélyére és lehetőleg támogassák.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Ma délután 3 órakor a városi jogügyi bizottság a városi főügyési hivatal helyiségében **Dús** László főügyész elnöklése alatt ülést tart. Ez alkalommal fontosabb jelentőségű jogügyi kérdések fölött fognak tanácskozni, a tárgyak között szabályrendelet tervezet is van.

* **Püspökii iskolás gyermekek a muzeumban.** A gróf **Kreith** féle szabadságharczi kiállítását **Barta** József tanító vezetése alatt a püspöki-i elemi fiúiskola tanulói mintegy 50-en nézték meg. A gyermekek gyalog jöttek be Nagyváradra egy csoportban. A muzeum vezetője igen szép magyarázatot tartott nekik, melynek végeztével **Barta** József tanító szíves szavakban köszönte meg az előzékenységet, melylyel a szegény sorsu iskolás gyermekeket a kiállításban kalauzolták.

* **Egyházi kinevezések.** Mint az Egri Híradó írja az egri főkáptalanban **Begovcsevich** Róbert vál. püspöknek éneklő-kanonokká, **Stephanovszky** Sándornak 6r-kanonokká, **Debreczeni** Jánosnak székesegyházi főesperessé és **dr. Párvy** Sándornak pankotai főesperessé fokozatos előléptetése mellett **dr. Böhm** János liceumi theologiai tanár és **Csekó** Gábor hevesi főesperes, káli plebánus valóságos, **dr. Rapaics** Rajmund budapesti egyetemi tanár és **Dulkay** Pál érseki titkár tiszteletbeli kanonokká nevezettek ki; **Katinszky** Gyula kanonok pedig a Szent Istvánról nevezett egervári prépostság címét kapta. E kinevezések a hivatalos lapban legközelebb meg fognak jelenni.

* **Az országos diákkongresszus.** Tegnap este nyílt meg **Kassán** a Schalkház-szálló disztermében az országos diák kongresszus, melynek napirendjén több érdekes és az ifjuságra fontos kérdés szerepel. Kassa város szívesen látja ifju vendégeit, a kik a közélet és a társadalom számos kitűnőségének védelmével és vezetésével tartják meg kongresszusukat.

Szerdán este az érkező vendégek fogadása után kilencz órakor alakuló ülés volt, később pedig ismerkedő estély a Schalkház-szálló disztermében. Ma a tanácskozást ünnepi mise előzi meg a székesegyházban. A napirenden van a selmeczbányai kongresszus beszámolója s a Rákóczi-memorandum, a melynek előadója a budapesti Egyetemi Kör, továbbá Eger és Kassa. Délután a jövő kongresszusok szervezetéről tanácskoznak, este diszelszólás lesz a színházban. A második napon a diák-sajtó, harmadik egyetem fölállítás, a jogi szakoktatás reformja, a diák-otthon, a diák-jelvény, a főiskolai tudományos- és az ifjusági sport-egyesületek (utóbbinak előadója a budapesti József-műegyetemi kör) és a magyar diák-szövetség ügye foglalkoztatja a kongresszust. Este a védők és diszelnökök tiszteletére fáklászenét rendeznek. A kongresszus harmadik napján a Corda Fratres (Nemzetközi Diák-Szövetség) szerepel mint első pont a tanácskozás rendjén, előadója a budapesti Egyetemi Kör. Ezután következnek a párbaj-mánia korlátozása, becsületbírótság szervezése, az ifjusági egyesületek állami segítése, a budapesti nemzetközi diák-kongresszus, kórház-egyesület, népegyetem és University-Extension. A záróülés után este lesz az országos diákkongresszusi bál a Schalkház-szálló összes termében. Május 18-án és 19-én több helyre kirándulást rendeznek a kongresszus tagjai; a küldöttségek május 20-án utaznak el.

* **Térzene.** Ma csütörtökön, május 15-én kedvező idő esetén a házi-vezet. zenekara d. u. 5—6-ig a Schlauch-parkban fog játszani.

* **A város alapítványa a mérnököknek** Nagyvárad város több fontos gazdasági kérdésben, így a villamvilágítás és vasut bonyolult és szakértelmet igénylő ügyében az országos mérnök-egylet illetékes tanácsát és véleményét kérte ki, mielőtt a nehéz problémát eldöntötte volna. Hálájának kifejezésül a tanács indítványára a márczius havi közgyűlés 400 koronás alapítványt tett az országos mérnök-egylet javára. Az egylet válaszmánya most az alapítványért Nagyvárad városának köszönetet szavazott.

* **Diszes esküvő** volt folyó hó 11-én a Jézus Szent Szíve templomában Budapesten. Dr. Gyarmati Viktor ügyvéd vezette oltárhoz *Mauthner* Odön cs. és kir. udvari nagykereskedő leányát, *Lenkét*. Az esküvőn jelen voltak a nagyszámu és előkelő rokonságon kívül a Budapesten időző gazdák és kertészek színe-java, nemcsak számos magyar, hanem több külföldi elsőrangú kereskedő. Ott voltak azonkívül a magyar és osztrák gazdasági egyesületek képviselői, valamint számos ügyvéd és bír. Halomzámra érkeztek üdvözlések a világ minden részéből. A fiatal házaspár az esküvő után nászutra utazott Olaszországba.

* **A Lloyd-kávéház a Herkó Páterben.** A Lloyd-kávéház botránja felhatott a budapesti éleclapokba is. A Herkó Páter, mely nem egészen filozofia érzelméről ismeretes, legutóbbi számában lepingálja a kávéházi jelenetet. Persze nem egészen hiteles fényképfelvételek után készült a kép, de a ki kíváncsi rá, hogyan képzelte el Budapesten a botrányt, az gyönyörködhetik a képben. Legnagyobb hiánya, hogy nincs rajta a női zenekar. Hogy ellenben a támadók ki vannak figurázva herkópáteriesen, az magától értetődik.

* **A dobsinai jégbarlang veszedelemben.** *Dobsina* városának az a bizottsága, melynek feladata a jégbarlangra felügyelni, a minap ott járt s azt a tapasztalatot tette, hogy a jégképződés az utóbbi években oly rohamos, hogy a barlang termei szemlátomást kisebbednek és ami végtelen kárára van e tündéri alvilágnak — a gyönyörű jégalakzatok fokozatosan kisebbednek és beleolvadnak a környezet roppant jégtömegeibe. A rohamos jégképződés megállítására felmerült az a terv Dobsinán, hogy a barlang területe felett levő erdőség egy részét letarolják, hogy így a fátlan területen a csapadék gyorsabban futna le a völgybe s a beszivárgás, illetve azzal együtt a jégképződés is csökkenne. E tervét előterjesztette Dobsina városa a Földtani intézetnek, amely azonban óva inti a várost az esetleg végzetessé válható kísérletezéstől s ajánlja, hogy kérje ki e tekintetben a barlang legjobb ismerője, dr. *Krenner* véleményét. Ez meg is történt. A szakértő még eddig véleményt nem mondott.

* **Bő istenáldás.** Sztarony Andrásné, lipótmegyei, dubravai parasztasszony a múlt héten négy ikergyermeknek adott életet. Mind a négy fiú. Az újszülöttek az anyjukkal együtt jó egészségnek örvendnek.

* **Ruhakiosztást** tart ma délelőtt 8 órakor a nagyvárad *Fehér Kereszt-Egyesület* gyermekmenhelyének igazgatósága az általa gondozott gyermekek részére, mely kiosztáshoz a válaszmányt ez uton tisztelettel meghívja.

* **Fejérváry az újságírókról.** A honvédmiszterről köztudomású, hogy nincs az az intézménye a világnak, kiváltképpen pedig Magyarországnak, a miről ő valami nagy véleménynyel volna. Kivéve természetesen az ár-mádiát, a melyhez tartozik. Így például az újságírásról is megvannak a maga külön fogalmai. A minap ki is jelentette a tisztelt Házban, hogy amit az újságok irnak, annak kilencvenkilenc százalékáa hazugság. Ezt oly meggyőződéssel jelentette ki, hogy mindenki elhitta, még a saját külön egész hivatalosa is,

a »Bud. Tud.«, amely szintén nem vonhatta ki magát a miniszter lesújtó kritikája alól. Tegnap aztán megtörtént, hogy *Fejérváry* nagyvigan jön be a Házba és ott a miniszteri fogadószoba előtt találkozik *Sturmmal*, a kormányképes újságíróval. Csak a miniszter tudná megmondani, mi szállta meg, mikor átölelve az ő kedves újságíróját, nagy hangon megkérdezte:

— Na, talán már megint akar irni valami hazugságot, há!

Sturmban a nagy nyájasság föleresztette a malicziát annyira, hogy az ő szerény modorában megjegyezte:

— Ha megint parancsolja, kegyelmes uram! . . .

* **Felfordult automobil.** Tegnap az esti órákban vigan zakatolt egy jó kinézésű automobil végig a Fő-utcán, nem törődve a gyors hajtás elleni tilalommal, ugyancsak gyors egymásutánban hagyta el az állomástól befelé haladó kocsisokat. Keresztül száguldott az ördögös masina a kishidon, s megkerülve a Szent László-tér, a Kossuth-utczára kanyarodott, midőn a bennülők egyszerre azt vették észre, hogy repülnek, egy csomó utczagyerek hahotájára tértek magukhoz. Nagyon természetes, a járókelők is élvezettel szemlélték, mint forog a féldoldalra dűlt masina kereké örtült gyorsasággal. Az automobil önkivületi állapota azonban nem sokáig tartott, mert pár perc múlva lábra állt s vigan száguldott tovább.

* **A foot-ball halottja.** A labdarugásnak megvan a második halottja. Nemrégiben a Nemzeti Színház művésznőjének, *Helvey* Laurának felöltött fia lett áldozata az új sport tulhajtásának, te:nap pedig egy másik, alig tizenhét éves fiatal emberre konstatálták a törvényszéki boncolás alkalmával, hogy halálát a foot-ball-játékon ért hasba rugása okozta. A fiatal áldozatot *Dávid* Vilmosnak hívják. Vasárnap délután foot-ballt játszott a Sport-téren. A labdát berugta a másik csoport kapuján, de *Weinberger* fogtechnikus, a kapuvéd részen volt. Két öklével, felemelt térdrel visszahajtotta a labdát, de közben hason rugta *Dávid* Vilmost. A fiú menten összeesett. Aza vitték szüleinek hársfa-utczai lakására, ápolták gondadal, szerstettel, ám hiába. *Dávid* Vilmos huszon-négy órai kioldás után meghalt.

* **Hűtlen hitestárs.** *Eles* Balázs nagybajomi lakos, jómódu paraszt gazda midőn kedden este örömmel igyekezett haza, hogy a napi fáradoalmakat kipihenje, megdöbbenve tapasztalta, hogy nemcsak szeretett hitestársá Pálfi Eszter nincsen otthon, hanem a szoba is teljesen üres s nemcsak a butorok, hanem az élelmi és gazdasági cikkek is eltűntek nyomtalanul. A szomszéd asszonytól sikerült megtudnia, hogy drágalátos felesége, miután az ingóságokat értékesítette, kerekét oldott és nyomtalanul eltűnt. Eleinte türelmesen várta hitestársát, de látva, hogy bizony az nem mutatkozik, jelentést tett az esetről a hatóságúnál. A vármegyei alispáni hivatal elrendelte a hűtlen feleség körözését.

* **Árverelt takarékpénztár.** Az Erzsébetfalvai korona takarékpénztárnak aligha van rendben a szénája. Árverezik a lehető legkomolyabban. Kétszáz nyolcz koronát követel rajta egyik hitelezője s hiába ítélte meg neki a pénzt az ócsai járásbíróság, a takarékpénztár nem fizet. Azért-e mert nincs neki, vagy azért-e, mert nem akar — azt a hivatalos lap, amelyben az árverési hirdetmény megjelent, — nem árulja el. De majd elvállik holnap délelőtt kilencz órakor, amikor a bíróság lefoglalt butor, írógép, pénzzekrények s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.*

IRODALOM.

A Szent István-Társulat középiskolai tankönyvei. A Szent István-Társulat hivatása egyik legfontosabb feladatának tekintti jó tankönyvek kiadását a kath. iskolák számára. Eleinte, küzdve a kezdet nehézségeivel, csak az elemi iskolákról gondoskodhatott; ma már az összes tanintézetekre kiterjeszti figyelmét. Legujabban a középiskolákról is gondoskodik. Jeles szakferfiak közreműködését megnyerve, három, négy év leforgása alatt egész sorozatát adta ki a középiskolai tankönyveknek, melyeket egyaránt ajánlanak a bennök megnyilatkozó szellem és alapos tudományosság, valamint a könyvek csinos, mondhatnám fényes nyomdai kiállítása és aránylag olcsó ára. Azt hisszük, jó szolgálatot teszünk a kath. tanferfiaknak, ha e helyütt teljes jegyzékét adjuk a társulat középiskolai tankönyveinek: Alapvető hittan. Irta Demény Dezső. Ara füzve 88 f. — Ágazatos hittan. Irta Demény Dezső. Ara füzve 1 K 20 f. — Erkölcstan. Irta Demény Dezső. Ara füzve 1 K 20 f. — Egyháztörténelem. Irta Demény Dezső. Ara füzve 1 K 20 f. — Egyháztörténelem. Irta Vargha Dezső dr. Ara füzve 1 K. 40 f. — Ószövetségi bibliai történetek. Irta Pokorny Emánuel dr. 42 illusztrációval és 1 térképpel. Ara füzve 1 K. 20 f. — Lélektan és gondolkodástan. Második kiadás. Irta Hajdu Tibor dr. és Zoltvány Irén dr. Ara füzve 2 K 40 f. — Magyar nyelvtan. Irta Bartha József dr. Ara füzve 1 K 20 f. — A magyar nemzeti irodalom története. Irta Bartha József dr. Ara füzve 5 K 20 f. — Magyar olvasókönyv. Képekkel. Irta Prónai Antal dr. Ara füzve 1 K 60 f., vászonkötésben 2 K.

A magyar nemzet történelme. I. rész, 36 ábrával és három térképpel. — II. rész, 56 ábrával és 4 térképpel. Irta Ujházy László. — Algebra. Irta Borosay Dávid bencczés tanár. Ara füzve 4 korona 20 fillér. — A magyar királyság földrajza. Irta Jákó János dr. és Ujházy László. 87 fametszettel. Ara 1 korona 80 fillér. — Latin nyelvtan. I. Készítette Cserép József dr. 46 fametszettel. Ara 2 korona 20 fillér. — Rendszeres magyar nyelvtan. Irta Bartha József dr. Ara 1 korona 40 fillér. — Most már csak a katolikus tanintézeteken a sor, hogy a Szent István-társulat tankönyveit felkarolják. Szakferfiaknak a társulat szívesen szolgál tiszteletpéldányokkal a jelzett könyvekből.

MULATSAG

Katholikus majális. Ma kezdi meg a Katholikus Kör vigalmi bizottsága a majálisi meghívók szétküldését. Minthogy körülbelül 800 meghívót expediálnak egyszerre, lehetetlen, hogy tévedés fenn ne forogjon. A ki tehát e hét végéig meghívóját meg nem kapja, sziveskedjék címét szerkesztőségünkkel közölni.

Jogász majális. A jogászok szombati majálisa egyike lesz a legfényesebben sikerült tavaszi mulatságoknak. Különös érdekességet kölcsönöz a majálisnak az, hogy a rendezőség a szokástól eltérően táncrenddel fogja meglepni a hölgyeket. Mint halljuk, városunk uri családai csaknem kivétel nélkül résztvesznek a majálison, melynek sikere méltó jutalma lesz az agilis rendezőség fáradozásainak.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Parasztszünet. Ezt megelőzi: Katonásan.

Péntek: Baba.

Szombat: New-York szépe.

Rosenkranz és Gildenstein.

Megint fáztunk a színházban, olyan kevesen voltunk. Valószínűleg ez a fagyos hangulat okozta, a színház népesebbik felén: a színpadon nem a színészek remekeltek, hanem a sugó.

Határozottan kitűnő sugónk van. Hangja kellemes lagysággal dicsekszik s úgy a közönségre, mint a színészekre kellemes benyomást gyakorol. Sőt a közönség jobban élvezte, mint a színészek, a sugótól legalább hallottunk tisztán minden egyes szót, míg egyes szereplők a szerepnemtudási zavarban egész szavakat kihagytak. Lehet különben, csak az előadást akarták siettetni. Jó is volt.

Jellemző, hogy legjobban működött a sugó s viharos tapsokat csak Kertész kapott, három lámpa fényes sikerü meggyújtásáért. Szóval derültünk, ha nem is a darabon.

Vétek ezt a darabot így elnagyolva előadni. Vontatott, akadozó előadással a legszebb jeleneteket agyonütötték. Még *Tóth* (Ernő) volt a mennyire annyira megfelelő; ő legalább tudta a szerepét, ha már nem is ért rá részletesebben belemélyedni. *Szarvasi* (Rosenkranz) éppen a szerepe felét tudta s a tudott részeken jó volt; egyebütt látszott rajta a sugó felebaráti támogatása. *Krasznay* akaratlanul keltett derűtséget; a hol akart, ott nem sikerült. Ellenben ügyes volt az ügytelenségben *Halmai* (Stanfleben Ernő), a nagyuri nagyzolásban *Benkő* Jolán. Kisebb szerepekben említsük meg *Peterdyt*, *H. Novák Irént*, *E. Kovács Mariskát*, *Vankot*, *Koháryt*, *Szatmáryt*, mint akik részben semmit, részben valami keveset segítettek a főszereplőnek: a sugóknak.

—r.

Érdekes előadások. *Somogyi* igazgató megszerezte s még e szezonban színre hozatja az »Órnagy ur« s a »Svihákok« darabokat. Az operett-személyzet a »Párisi élet« reprizére készül.

A baba. Holnap, pénteken este a Baba operettet ujtják fel a színházban. Az előadásnak érdekessége, hogy Lancelot szerepét *Eleméry Klárka* játssza. A czimszerep *Amon Margit*nak régi, kitűnő szerepe.

Elmaradt vendégszereplés. Ma este a színházban a *Parasztbecsület* Santuzza szerepében *Wernier Róza* énekesnőnek kellett volna vendégszerepelt. Ez a vendégszereplés elmarad. *Wernier Róza* kisasszony tegnap délután hosszabb táviratban tudatta *Somogyi Károly* igazgatóval, hogy hirtelen beteg lett s vendégjátékát nem tarthatja meg. Az igazgatóság nem cserélhette fel a mára kitűzött darabot és így ma este azért a »Parasztbecsület« kerül színre Santuzzáat *Szekely Anna* játssza, kinek ez kitűnő szerepe. A *Parasztbecsület* előtt *Katonásan* *Andreánszky* pompás kis 1 felvonásos vígjátéka kerül színre.

Miss Madge Perry Nagyváradon. Szombaton este rendkívüli érdekes vendége lesz a Szigligeti-színháznak. *Miss Madge Perry* lép föl a *New-York szépe* *Gray Violet* szerepében. *Miss Madge Perry* egyik legérdekesebb új csillaga a kulisszák világának, aki éppen úgy, mint *Mary Halton*, a bretilről indult a színpad meghódítására s a kinek ifju, bájos, ragyogó egyénisége a legnagyobb diadalokat jósolja. Az érdekes művésznő a magyar színpadok közül csupán a Magyar Színház színpadán lépett fel eddig és óriási sikert aratott. *Somogyi* igazgató nagy áldozatokkal biztosította ezt a ritka érdekességű vendégjátékot, melyet mégis bérletfolyamban tartanak meg.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 222.

Pótbérlet 24.

Ma, csütörtökön, 1902. május 15-én

Katonásan.

Vigjáték.

Ezt követi:

PARASZTBECSÜLET.

Opera.

HELYARAK: Nagypáholy 7 ft. földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 ft 50 kr. Körszék 1 ft 20 kr., Támlászék 1 ft. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártaszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, május 16-án

B A B A.

Operett.

EGYESÜLETEK.

A Pázmány-egylet Egerben. Az Országos Pázmány-Egylet május havi választmányi ülését Egerben fogja megtartani május 25-én. A választmányi ülést, mely a nagyváradi után a vidéken a második, nyilvános felolvasás követi. Egerben a Pázmány-Egylet felolvasására bizottság alakult, mely a jelentkezők elszállásolását és az ünnepély rendezését végzi. Akik a választmány tagjai közül részt akarnak venni, minél előbb jelentsék be *Margalits* Ede dr. elnöknel (Budapest, VII. Kertész-u. 20.), hogy az egri bizottságnál kellőképpen intézkedhessék. Az indulás ideje Budapestről május hó 25-én reggel 7 óra 35 perczkor lesz.

TAVIRATOK.

Udvari bál.

Budapest, május 14. (Saját tud. táv.) A várbán a delegáció tagjai tiszteletére ma este rendezett bála a fényes felvonulás a kora esteli órákban már kezdetét vette. A fény és pompa szemképrázató és valóban fejedelmi volt.

Trónörökös londoni utja.

Budapest, május 14. (Saj. tud. táv.) *Ferencz Ferdinánd* trónörökös londoni útjában, mely ma már ez ideig annyi szóharczra szolgált okul, O Felségét fogja képviselni.

A delegáció.

Budapest, május 14. (Saj. tud. táv.) A hadügyi albizottság mai ülését *Münich* Aurél kezdte meg felolvasásával, mely a hadügyminiszter jelentését foglalta magában a tisztikar létszámáról valamint a nemzetiségi jellegéről.

Miklós Ödön: Mint a miniszteri jelentésből kiveszem nagyon szomorú a magyar tisztikar statisztikája a hadseregben. A tisztikar több mint háromnegyede idegen nemzetiségű. Ez ilyen állapotban

nem maradhat. Tudom, hogy a német nyelv a legfőbb akadály, amiért is elvárjuk a miniszter sürgős intézkedését.

Bolgár: Feltűnőnek tartom, hogy a *Therézianumba*, 34 osztrák vétegett fel és csak 5 magyar. Több méltányosságot várunk és elnézést, ha a különben kiváló magyar ifjak nem tudnak tökéletesen németül.

Krieghammer: Hiszen a felvételi vizsgánál megengedtetett az anyanyelv.

Szentiványi: Mi az oka annak, hogy a magyar ifjak látszólag nem felelnek meg a hadseregben az irántok támasztott követelményeknek?

Krieghammer: A magyar tisztikar igen kiváló és teljesítik kötelességüket.

Okolicsányi: Ez a felvilágosítás édes kevés! Beszéljen világosabban!

Bolgár magyaráza *Szentiványi* szavait.

A tárgyalást holnap folytatják.

Ok az interpellációra.

Bécs, május 14. (Saját tud. távir.) *Ferencz Ferdinánd* trónörökös konopisti kastélyából ez év elején egy kocsis bocsátatott el, aki állítólag ellopdosta a lőszerszámról az aprócska ezüst lánczokat. A kocsis ellen annak idején bünvádi eljárás indított, a bíróság azonban kellő bizonyítékok híján a kocsis felmentette a vád alól. A trónörökös azonban nem nyugodott meg az ítéletben és új vizsgálatot indított. Ezen új vizsgálatnak elrendelése miatt most *Klofac* cseh képviselő interpellált ma a Reichsrathban.

A Vezuv háborog.

Budapest, május 14. (Saj. tud. táv.) Mint Nápolyból jelentik, a *Vezuv* nagyon veszedelmesen háborog. A hatóságok felhívták a lakosság figyelmét a veszedelemre, s igyekeznek minden lehető óvintézkedést megtenni.

Az elhamvadt város.

Washington, május 13. Roosevelt elnök kezdeményezésére az Egyesült-Államok különböző városaiban bizottságok alakultak, amelyek adományokat gyűjtenek a martiniquei és st. vincenti inségesek javára.

Fort de France, május 13. A hatóságok jelentéseiből kitűnik, hogy St. Pierre most már könnyebben közelíthető meg. A város romjaiból többé nem száll fel füst. 2000 megszenesedett holttestet találtak. A halottakat munkások takarítják el. A segítséget azonnal szétosztották. Tanuk megerősítik, hogy a katasztrófa hirtelen állott be. Azt hiszik, hogy óriási gázkiömlés történt, amely nagy légnymást idézett elő és ez mindenkit fölrepített. A tűz csak később tört ki. A gázok szétpukkasztották az emberi testeket, a melyek azután a tűzben megszenesedtek. Kőeső is szakadt a városra. Izzó láva nem folyt, amint eleinte jelentették. Egy kertész a hét kilométernyire eső Morne-Rougeben a katasztrófa pillanatában hét fényes pontot látott a Pelée-hegyen és úgy érezte, mintha a légáramlat nagy erővel a vul-

kán felé huzná. Azután megnyílt a hegy és tüzesőt szórt St. Pierre-re.

London, május 16. A Reuter-ügynökség jelenti Fort de Franceból: Május 9-én, 10-én és 11-én mintegy 2000 holttestet találtak St. Pierre utcáin. A Suche és Valkyrien czirkálóják és a Pouer-Quartier kábelhajó felvette Carbet és Qecheur csaknem teljesen kitéhezett lakosságát. A Pouer Quartier egymaga 2000 embernél többet szállított el, a kik nagyrészt iszonyuan összeégtek. Ma ismét erősebbnek látszott a Pelée kitörése.

Fort de France, május 13. A St. Vincent szigetén elpusztult emberek számát 2000-re becsülik. Az áldozatok legnagyobbbrészt karaibok.

Páris, május 14. (Saj. tud. távirata.) *Szt. Pierre* város romjai között ez ideig csak egyetlen élő emberre akadtak. Az egyedüli halandó, ki túl élte a város pusztulását, a börtön lakója, gyilkosság miatt életfogytiglanra ítélt gonosztevő.

REGÉNY-CSARNOK

A tengerészeti szerződés.

Conan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. 17.

— Nem szólt róla semmit.
— Az rossz jel.
— Sőt ellenkezőleg, ha elveszti a fonalat, mindig megmondja nyíltan. Legjobban akkor hallgat, ha nyomra bukkant s még kételkedik, hogy az-e az igazi nyom. De hidd el, öregem, semmit sem érsz el vele, ha magadat izgatod. Kérlek, fekdüdjél le, hogy legyen erőd holnapra, akármi történik is.

Végre sikerült öt rábeszélnem, hogy tanácsom szerint lefeküdjék, bár tudtam, hogy az izgatottságtól egy szemhunyaszt sem fog aludni. Sőt állapota valósággal ragadós volt, mert magam is nyugtalanul for olódtam ágyamban és a fele éjszakán át a sajtáságos titkon töprengtem. Miért maradt Holmes Wokingban? Miért kérte meg Harrison kisasszonyt, hogy maradjon egész nap a beteg szobájában? Miért helyezett olyan nagy súlyt arra, hogy Bierbraeban ne tudjanak az ő jelenlétéről? — Agyonkinoztam az agyvelőmet s addig kerestem a választ ezekre a kérdésekre, míg végre mély álomba merültem.

Hét óra volt, mikor fölbredtem. Azonnal oda siettem Phelpshez, a ki az egész éjszakát átvirrasztotta ágyán és nagyon rosszul érezte magát.

— Itt van-e már Holmes? — ez volt az első szava.

— A mikorra megigérte, pontosan itt leszl — válaszoltam. — Egy percczel sem korábban vagy később.

Ugy történt, a mint mondtam. Pár percczel nyolcz óra után vágató kocszi állt meg a ház előtt; Holmes szállt ki belőle. Ott álltak az ablaknál és láttuk, hogy a bal keze be van kötözve. Az arca nagyon sápadt volt és nagyon komolynak látszott. Bejött a házba, de jó darabig tartott, míg fölért a lépcsőn.

— Ugy jőn, mint akit legyőztek! — szólt Phelps panaszosan.

Önkéntelenül igazat adtam neki.

— Ugy látszik, mégis itt Londonban kell a dolog után járnunk! — jegyeztem meg elkomolyodva.

Phelps nagyot sóhajtott.

— Nem tudom miért — szólt fájdalmasan — de olyan sokat vártam Holmes megérkezésétől. Különbén még tegnap nem volt bekötve a keze. Valaminek kellett történnie.

— Remélem, nem sebesült meg, Holmes? — szóltam, mikor barátom a szobába lépett.

— Ostobaság, — csak egy karczolás; a magam ügyetlensége az oka! — válaszolt ő

s fejével bólintva üdvözölt bennünket. — Be kell vallanom, Phelps ur hogy az ön ügye a legkomolyabbak közül való minden eddigi ügyeim között.

— Régóta félttem attól, hogy talhaladja az erejét.

— Mindenesetre sajtáságos eset.

— A bekötött kezed arra vall, hogy valami kalandod volt. Nem mondanád meg, mi történt veled?

— Majd a reggeli után, kedves Watson. Ne feledd, hogy ma reggel már harmincz mér-földet utaztam Surrey friss levegőjében. Jött válasz a hirdetésemre? — Nem? — Sebaj! Nem lehet mindig fején találni a szeget.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsdé jelentése.

— A Tőzsdé eredeti távirata. —

Értéktőzsdé

Budapest, május 13.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzalog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, május 13.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.—
Káposzta, rapéza, aug.	96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. május 13-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék	97.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	119.80
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.80
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérési jog megváltási kötvény	100.—
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémeny-sorsjegy-kölcsön	204.—
Tiszszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	102.50
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	99.40
Osztrák államsorsjegyek	152.75

Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbank részvény	698.50
Osztrák hitelintézet részvény	678.—
Párisi vista	95.48
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.07
Németbirodalmi márkák	117.27
Londoni vista	240.85
20 márkás arany	28.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Beczky Lajos

Nagyvárad,
Szent László-tér
«A menyasszonyhoz.»

Napernyők- ≡

és

≡ blouzokból

óriási választék feltűnő olcsó árban.

Függönyök, ágyterítők, mosókelmék, szövetek, harisnyák, nyakkendők.

Elismert legjobb minőségű

férfi- és női kész fehérneműkből

nagy választék, jó áruk legolcsóbb árák mellett.

STROHMAYER PÁL

áruháza,

Nagyvárad, Szt. László-tér 1., kishidő.

➔ A volt Kunz József és Társa cég helyiségében. ➔
Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

Elsőrendű vászon és fehérnemű üzlet.
Valódi rumburgi vásznak gyári raktára.
Férfi és női fehérnemű vállalat.

Menyasszonyi kelengyék

200 koronától 10.000 koronáig.

➔ Teljesen ujonnan berendezett nagy szőnyeg osztály. ➔

Mindennemű futó és pamlag szőnyegek, ágy és asztal terítők, szövet és csipke függönyök stb. a legújabb divat szerint minden igénynek megfelelő minőségekben, a **legolcsóbb árák mellett.**

Paplan és matracz vállalat.

Szolid szabott árák, pontos kiszolgálás!

☒
ALKALMI VÉTEL.

Figyelem!

Flegman Ármin áruháza

Nagyvárad, Bémer-tér, értesíti a n. é. közönséget, hogy tulhalmozott raktára miatt **színes selymeket, napernyőket és selyem blousokat** mélyen reducált árban kiárúsít. Mindenki saját érúke e tényről meggyőződést szerezni. — Minden más raktáron levő cikkek nevezetesen gyönyörű francia batistok, a legújabb fekete és színes ruhakelmék, különlegességek batist-blousok és divatövekben, valamint női fehérmű, vászon- és asztalneműek ösmert »szolid szabott árakban« kaphatók.

510—1902. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1902. évi VI. 615/6. számú végzésével Dr. Schweiger Ede ügyvéd által képviselt Szentkirályi Kálmán felperes részére Berger Dávid alperes ellen 78 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 603 kor. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon Körös-utca 562. számú házban leendő megtartására határidőtől 1902. évi május hó 23. napjának délután 2 órája tüzetik ki, mikor a

biróilag lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1902. évi május hó 10. napján.

Batig Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

185.

Eladó szőlőkaró.

A nagyvárad vasuti állomáshoz 1 óra járásnyira, Hornyánszky ur erdeje mellett, a várad hegygyel határos »Petrezselyem« oldalon, 50,000 drb hasított

tölgyfa szőlőkaró

eladó. Értekezhetni a helyszínen levő megbizottakkal mindennap.

Ugyanott *hasáb* és *galyfa* is jutányos áron eladó. 165

A KI AKAR

legújabb divatu női ruhaszöveteket, delain, karton, vászon, chiffon és mindennemű női divatáru cikket

olcsón és jól vásárolni,

az látogassa meg az »Amerikai áruházat« FŐ-UTCZA, BAZÁR- (SZINHÁZI)-ÉPÜLET — minden vevő a ki 10 forintért (habár részletekben is) vásárol, egy

életnagyságú fénykép

nagyobbítást papír kerettel ellátva 1 forint 50 krajczárért kap.

Fő-üzlet: **HÁASZ MANÓ** női divatáruháza, Nagyvárad. Fiók-üzlet: Amerikai áruház.
Zöldfa-u. elején.

Szíves figyelmét kívánom felhívni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott

tavaszi ujdonságaimra

és tekintettel a mindenki által ismert óriási forgalomra, abban a helyzetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban adhatok, mint bárki.**

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 frt bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is,

saját műtermemben (Zöldfa-utca 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságú fényképet kapnak teljesen ingyen,

csupán a papírkeretért s a reá való feszítésért önköltségemet, 1 frt 50 krt számítom fel. Maga ez életnagyságú fénykép a világ egy műintézetében sem szerkeszthető be olcsóbban, mint 10 forintért.